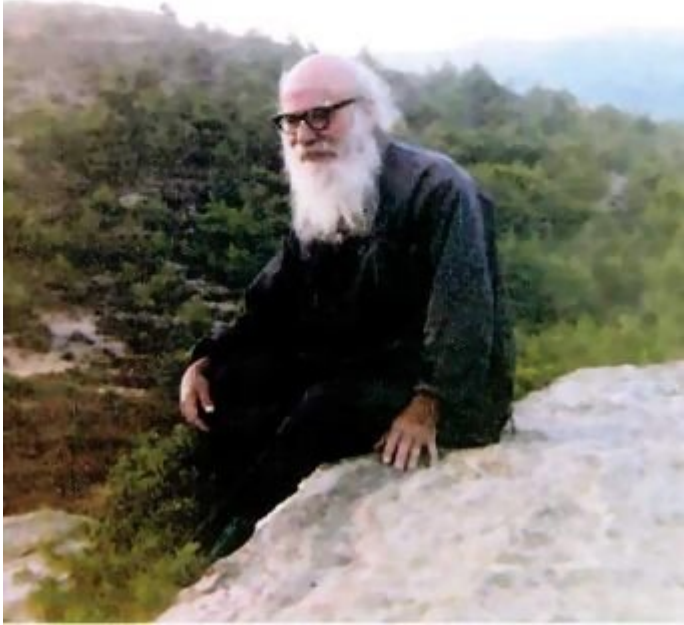

Ο Άγιος Πορφύριος για την ελληνική γλώσσα

[σοκαλυβίτης / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες /](#)
[τη](#)

– Χθες μιλήσανε στον «Παρνασσό». Και

τί ωραία πράγματα είπαν! Τα είχε πάρει το ραδιόφωνο. Προσπαθούν τώρα να επαναφέρουν τα αρχαία ελληνικά. Εγώ λέω, δεν μπορεί, θα τη φέρουνε τη γλώσσα πάλι. Έτσι που πάμε, τα παιδιά στην εκκλησία αρχίζουν να μην καταλαβαίνουν το Ευαγγέλιο. Πολύ άσχημο πράγμα. Έμενα κλωτσάει η καρδιά μου. Πρέπει να φωνάξομε τώρα και να τονίσομε ότι δεν πρέπει να ξεχάσομε την ελληνική γλώσσα.

Να βλέπατε τι έγινε χθες το απόγευμα στον «Παρνασσό»! Τι ωραία πράγματα! Πολύ ωραία πράγματα! Πολύ εξαρτάται το τι θα γίνει από τους καθηγητές. Χωρίς να δημιουργείτε πείσμα στους υπεναντίους, αλλά με αγάπη Χριστού θα λέτε στους μαθητές σας για τα ελληνικά. Δεν πρέπει τα παιδιά να τα γνωρίζουν; Θα σου πουν οι συνάδελφοι: «Δεν τα γράφει το βιβλίο». «Ε, δεν τα γράφει το βιβλίο, αλλά παρεμπιπτόντως με ρώτησαν τα παιδιά και τους μίλησα». Καταλάβατε; Ή δεν είναι έτσι;

Να πάτε σήμερα ν' αγοράσετε ένα βιβλίο που έγραψε ένας καθηγητής. Είναι σχολικό με αρχαία ελληνικά. Να μου διαβάζετε κι εμένα. Μεγάλα συγχαρητήρια ανήκουν στον καθηγητή για την προσπάθεια που έκανε να διατηρήσει τη γλώσσα των Ευαγγελίων και των Πατέρων, αλλά και για τη σοφία που μεταχειρίστηκε. Δηλαδή δεν έκανε κανένα συλλαλητήριο, για να διεγείρει τους ομοϊδεάτες του που

αγαπούν τη γλώσσα. Δεν τους παρακίνησε να βγουν στο πεζοδρόμιο και να φωνάζουν: «Θέλομε την ελληνική γλώσσα!». Δεν έκανε τέτοια πράγματα. Αλλά αναίμακτα, απλά, απαλά, σιωπηλά αγωνίζεται να κάνει τα ελληνόπουλα να αγαπήσουν τη γλώσσα των προγόνων τους.

Η ελληνική γλώσσα είναι μουσική. Και αυτοί που παλαιά ξέρανε καλά τη γλώσσα, όπως τα έψαλλαν, όπως τα ομιλούσαν, όλα τα νοήματά τους της ψυχής, όπως τα αισθανόντουσαν, τα μετέδιδαν ακριβώς με τους τόνους, τη βαρεία, την οξεία, την περισπωμένη, τη δασεία και ξέρω κι εγώ πως τα λένε... Η ελληνική γλώσσα έχει πολύτιμους θησαυρούς, είναι η γλώσσα που την πλούτισαν οι Έλληνες Πατέρες τόσο ωραία και την τόννευσαν έκαναν το κτίσιμό της τόσο τέλεια, σαν να είναι —μια λέξη να πω— «ισοδομική».

Τί θα πει «ισοδομική»; Να σας πω εγώ. Δεν το έχω διαβάσει σε λεξικό, αλλά μόνος μου να σας πω πως το καταλαβαίνω. Ξέρετε, έχουμε στο μοναστήρι κάτι τσιμεντόλιθους, οι οποίοι όλοι έχουνε βγει από ένα καλούπι. Αυτοί οι τσιμεντόλιθοι είναι όλοι ισοδομικοί, ταιριάζουνε όπου να τους βάλεις. Λοιπόν, παλαιά δεν είχανε τσιμέντο να κάνουνε καλούπια, αλλά παίρνανε τα μάρμαρα και τα μετρούσανε τα ίδια και τις γωνίες τους, το ύψος, το βάθος, με το χιλιοστό. Την Ακρόπολη και πολλά μνημεία που είχανε κτίσει, έτσι τα είχανε μετρήσει. Δηλαδή ταιριάζανε. Έτσι, λοιπόν, και οι Πατέρες της Εκκλησίας, αλλά και οι αρχαίοι συγγραφείς, οι Πατέρες του Έθνους — μπορούμε κι εκείνους να τους πούμε Πατέρες— ξέρανε τόσο καλά τη γλώσσα, ώστε, όταν μιλούσαν, δεν μπορούσαν να πούνε μια λέξη που δεν ταίριαζε με το θέμα που λέγανε. Η λέξη «ισοδομική» είναι δική μου λέξη, δεν ξέρω αν υπάρχει. Κοιτάξτε τώρα στο λεξικό. Με συγχωρείτε, εγώ αυτά τα λέγω από μόνος μου, δεν τα ξέρω, δεν τα 'χω διαβάσει. Ρωτάω εσάς που ξέρετε γράμματα.

— «Ισόδομος»: ο εκτισμένος κατά σειράς ισομεγεθών λίθων ή τεχνοτροπία του κατ' ίσους δόμους κτισίματος.

— Εγώ αυτό δεν το ξέρω, αλλά φαίνεται φώτισις Θεού. Είναι από τον Θεό, απ' ευθείας! Στο λόγο, όμως, καταλαβαίνεις ότι ο λόγιος έχει ταιριαστές λέξεις που λέγει σε κάθε υπόθεση. Όταν δεν είναι ταιριαστές οι λέξεις, τις λέμε «σόλοικες». Το γράψιμό σου, λέμε, είναι σόλοικο.

Η ελληνική γλώσσα είναι ισοδομική. Το ισοδομικόν, όπως εγώ το καταλαβαίνω, έχει σειρά, ομαλότητα, γραμμή. Όλοι οι λίθοι είναι βαλμένοι, όπως πρέπει. Κανείς δεν εξέχει πιο έξω ή πιο μέσα ή έχει κενό. Έτσι συμβαίνει και με την ισοδομική γλώσσα. Πω, πω, τι ωραία πράγματα!

Θυμάστε τους λόγους του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, του Αγίου Ιωάννου του

Χρυσόστομου, στην αρχαία γλώσσα; Μοιάζουν με του Δημοσθένη και με όλων των ρητόρων. Αυτούς τους είχαν μελετήσει, τους είχαν φάει, τρόπον τινά, οι Πατέρες. Ναι, αλλά ζούσαν με το Πνεύμα του Θεού και έτσι στα έργα τους είχαν τέλειο περιεχόμενο και το εξέφραζαν με την τέλεια γλώσσα τους. Τους αρχαίους τους είχαν ξεπεράσει στη δομή.

Ακούστε να δείτε, εγώ δεν ξέρω ορθογραφία, δυστυχώς. Δεν έχω διδαχθεί ούτε γραμματική, ούτε συντακτικό. Όμως στην πρώτη Δημοτικού που πήγαινα είχα μάθει τα φωνήεντα, τα σύμφωνα και τη δευτέρα κλίση. Αυτά τα ξέρω. Μετά επήρα και μελέτησα μεγάλος, μόνος μου. Τα μελέτησα όχι με επίγνωση, να καθίσω να τα μάθω. Τα μελέτησα έτσι, με περιέργεια και με έφεση, για να καταλάβω τί έχουσε μάθει στο Δημοτικό, που εγώ δεν πήγα, ή στο Γυμνάσιο, που εγώ δεν προχώρησα. Καταλάβατε; Διάβασα έτσι, όχι για να τα μάθω, αλλά για να ξέρω τι διδάχθηκαν οι άλλοι. Διάβασα βιβλία θεολογικά, για να μάθω τι διδάχθηκαν οι θεολόγοι. Δεν προσπάθησα να τα μάθω. Όχι. Μάλιστα, για να μην κουράζομαι, διάβασα πίνακα περιεχομένων και στη Δογματική και στην Εκκλησιαστική Ιστορία και στην Ηθική και στη Συμβολική και στην Εισαγωγή της Καινής Διαθήκης και στην Εισαγωγή της Παλαιάς Διαθήκης. Είδατε που τα θυμάμαι; Δεν τα έχω διδαχθεί, αλλά τα έχω δει όλα τα βιβλία και έχω διαβάσει πίνακα περιεχομένων.

(«ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ». ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΧΡΥΣΟΠΗΓΗΣ. ΧΑΝΙΑ 2010)

Πηγές: alopsis.gr-ΑΠΑΝΤΑ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ- hristospanagia.gr